

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

628

Vragen van het lid **Diederik van Dijk** (SGP) aan de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het ontbreken van verdoving bij late zwangerschapsafbreking* (ingezonden 21 november 2025).

Mededeling van Staatssecretaris **Tielen** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 11 december 2025).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van de bevinding van de beoordelingscommissie dat artsen bij late zwangerschapsafbreking (vanaf 24 weken) niet standaard verdoving toedienen aan het ongeboren kind?¹

Vraag 2

Vindt u het ook afschuwelijk dat in Nederland blijkbaar ongeboren kinderen vanaf 24 weken zwangerschap onverdoofd worden gedood? Kunt u de exacte cijfers delen hoe vaak in de afgelopen jaren onverdoofde late zwangerschapsafbreking heeft plaatsgevonden?

Vraag 3

Wat vindt u van de aanbeveling van de beoordelingscommissie dat het zeer wenselijk is om systemische verdoving toe te passen? Waarom rept u in uw bijgaande Kamerbrief met geen woord over deze aanbeveling van de commissie?²

Vraag 4

Waarom bestaat er geen medische richtlijn ten aanzien van het toedienen van verdoving of pijnbestrijding bij een late zwangerschapsafbreking?

Vraag 5

Bestaat een dergelijke richtlijn voor het toedienen van verdoving bij late zwangerschapsafbreking in andere landen wel?

Vraag 6

Oefent u druk uit op de Nederlandse beroepsgroep om zo'n richtlijn zo spoedig mogelijk op te stellen?

¹ Bijlage bij Kamerstuk 36 800 XVI, nr. 17, p. 13.

² Kamerstuk 36 800 XVI, nr. 17.

Vraag 7

Wat vindt u van de stelling van de commissie dat het ontbreken van verdoving géén invloed heeft op de beoordeling van de zorgvuldigheid van een melding, aangezien een richtlijn hiervoor ontbreekt? Bent u het eens dat het ontbreken van een richtlijn nooit reden kan zijn om een ongeboren kind pijn te laten lijden?

Vraag 8

Wat vindt u ervan dat volgens de commissie in dit geval géén sprake was van een onzorgvuldigheid, in acht genomen dat er brede wetenschappelijke consensus bestaat dat ongeboren kinderen (in ieder geval) vanaf 24 weken zwangerschap pijn ervaren?³

Vraag 9

Kunt u aangeven welke verplichtingen artsen op grond van het gezondheidsrecht hebben om pijn bij ongeboren kinderen te voorkomen?

Vraag 10

Kunt u bevestigen dat het ontbreken van een medische richtlijn niets afdoet aan de verantwoordelijkheid van de arts om zelfstandig een verantwoorde behandelwijze te kiezen?

Vraag 11

Welke rol speelt hierbij volgens u het voorzorgsbeginsel, waarnaar ook in de uitleg van artikel 24 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (het recht op gezondheid) wordt verwezen?

Vraag 12

Bent u bekend met wetenschappers die stellen dat het ongeboren kind al in een veel vroeger stadium pijn ervaart, of dat pijn vóór 24 weken zwangerschap niet kan worden uitgesloten?⁴

Vraag 13

Kunt u bevestigen dat bij foetale chirurgie het gebruik van verdoving wél gebruikelijk is, in ieder geval bij een zwangerschap vanaf 16 weken, zoals ook blijkt uit een interview met foetaal chirurg Monique Haak?⁵

Vraag 14

Is de praktijk van het standaard toepassen van verdoving bij foetale chirurgie verplicht in een richtlijn? Zo ja, heeft deze richtlijn ook betrekking op chirurgische handelingen bij zwangerschappen vóór 24 weken?

Vraag 15

Klopt het dat bij abortus voor 24 weken het toedienen van verdoving niet verplicht is?

Vraag 16

Als het zo is dat in richtlijnen voor foetale of prenatale chirurgie verdoving wél standaard is, maar bij abortus en late zwangerschapsafbreking niet, wat vindt u daar dan van?

Vraag 17

Hoe beoordeelt u dit verschil in het licht van het non-discriminatiebeginsel?

Vraag 18

Bent u het eens dat het kunnen voelen van pijn bij ongeboren kinderen van morele en ethische betekenis is, ook al kunnen zij hierop niet zelf reflecteren?

³ RCOG.org.uk, december 2022, RCOG Fetal Awareness Evidence Review.

⁴ Journal of Medical Ethics, januari 2020, «Reconsidering fetal pain», 3–6 pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/31937669/

⁵ Volkskrant, 24 september 2022, «Deze hoogleraar opereert baby's in de baarmoeder – en redt zo levens» <https://www.volkskrant.nl/wetenschap/deze-hoogleraar-opereert-baby-s-in-de-baarmoeder-en-redt-zo-levens--bd7f5e8c/>

Vraag 19

Bent u, alles overwegende, bereid om een grondige bezinning te starten op het ervaren van pijn bij ongeboren kinderen en het (uit voorzorg) toepassen van verdoving bij zowel abortus als late zwangerschapsafbreking?

Vraag 20

Bent u het eens dat het beëindigen van de zwangerschap na 24 weken in allerlei opzichten dusdanig ingrijpend is, dat het eigenlijk in Nederland niet zou moeten voorkomen?

Mededeling

De vragen van het lid Van Dijk (SGP) over het ontbreken van verdoving bij late zwangerschapsafbreking (2025Z20260) kunnen tot mijn spijt niet binnen de gebruikelijke termijn worden beantwoord.

De reden van het uitstel is dat afstemming ten behoeve van de beantwoording meer tijd vergt.

Ik zal u zo spoedig mogelijk de antwoorden op de Kamervragen doen toekomen.